Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Abdullah Öcalan
Demokraattinen konfederalismi
23.11.2017

Haettu 27.11.2017 osoitteesta
http://rojavanpuolesta.tumblr.com/post/167796551065/
abdullah-%C3%B6calan-demokraattinen-konfederalismi

fi.theanarchistlibrary.org

Demokraattinen konfederalismi

Abdullah Öcalan

23.11.2017

Prison Writings: The Roots of Civilisation
Prison Writings: The PKK and the Kurdish Question in the 21st Century
Prison Writings: The Road Map to Negotiations
War and Peace in Kurdistan
The Road Map for Democratization of Turkey and Solution to the Kurdish Question (Summary)
Liberating Life: Woman's Revolution (Ilmestyy suomeksi myöhemmin)
Manifesto for a Democratic Civilization

Sisältö

I. Alkusanat **7**

II.Kansallisvaltio **9**

A. Perusteet **10**
1. Kansallisvaltio ja valta 10
2. Valtio ja sen uskonnolliset juuret 11
3. Byrokratia ja kansallisvaltio 13
4. Kansallisvaltio ja yhdenmukaisuus 14
5. Kansallisvaltio ja yhteiskunta 14

B. Kansallisvaltion ideologinen perusta **16**
1. Nationalismi 16
2. Positivistinen tiede 17
3. Seksismi 17
4. Uskonnollisuus 19

C. Kurdit ja kansallisvaltio **20**

III. Demokraattinen konfederalismi **21**

A. Osallistuminen ja poliittisen maiseman moninaisuus **23**

B. Yhteiskunnan perintö ja historiallisen tiedon kasautuminen **24**

C. Etiikka ja poliittinen tietoisuus 25

D. Demokraattinen konfederalismi ja demokraattinen poliittinen järjestelmä 27

E. Demokraattinen konfederalismi ja itsepuolustus 29

F. Demokraattinen konfederalismi vs. pyrkimys hegemoniaan 31

G. Demokraattiskonfederatiiviset rakenteet globaalissa mittakaavassa 32

H. Johtopäätös 33

IV. Demokraattisen konfederalismin periaatteet 34

V. Lähi-idän kansojen ongelmat ja mahdolliset tiet ratkaisuun 36

Demokraattinen konfederalismi Rojavassa -kaavio 46

Abdullah Öcalanin kirjoituksia 49

Abdullah Öcalanin kirjoituksia

Sisällysluettelo

I. Alkusanat
II. Kansallisvaltio
A. Perusteet

1. *Kansallisvaltio ja valta*
2. *Valtio ja sen uskonnolliset juuret*
3. *Byrokratia ja kansallisvaltio*
4. *Kansallisvaltio ja yhdenmukaisuus*
5. *Kansallisvaltio ja yhteiskunta*

B. Kansallisvaltion ideologinen perusta

1. *Nationalismi*
2. *Positivistinen tiede*
3. *Seksismi*
4. *Uskonnollisuus*

C. Kurdit ja kansallisvaltio
III. Demokraattinen konfederalismi
A. Osallistuminen ja poliittisen maiseman moninaisuus
B. Yhteiskunnan perintö ja historiallisen tiedon kasautuminen
C. Etiikka ja poliittinen tietoisuus
D. Demokraattinen konfederalismi ja demokraattinen poliittinen järjestelmä
E. Demokraattinen konfederalismi ja itsepuolustus
F. Demokraattinen konfederalismi vs. pyrkimys hegemoniaan
G. Demokraattiskonfederatiiviset rakenteet globaalissa mittakaavassa
H. Johtopäätös

IV. Demokraattisen konfederalismin periaatteet
V. Lähi-idän kansojen ongelmat ja mahdolliset tiet ratkaisuun
Demokraattinen konfederalismi Rojavassa -kaavio
Abdullah Öcalanin kirjoitukset

Demokraattinen konfederalismi Rojavassa -kaavio

I. Alkusanat

Yli kolmenkymmenen vuoden ajan Kurdistanin Työväenpuolue (PKK) on taistellut kurdien oikeuksien puolesta. Kamppailumme – vapaustaistelumme – muutti kurdien aseman koko Lähi-itää koskettavaksi kansainväliseksi kysymykseksi ja toi ulottuville ratkaisun siihen.

Kun PKK perustettiin 1970-luvulla, kansainvälistä ideologista ja poliittista ilmastoa leimasi kylmän sodan kauden kaksinapaisuus ja sosialistisen ja kapitalistisen leirin välinen konflikti. Tuohon aikaan PKK sai innoituksensa dekolonisaatioliikkeiden noususta ympäri maailmaa. Yritimme löytää tässä kontekstissa oman tiemme ja sovittaa sen yhteen kotimaamme erityistilanteen kanssa. PKK ei koskaan pitänyt kurdikysymystä pelkkänä etnisyys- tai itsenäisyyskysymyksenä. Sen sijaan uskoimme sen olevan yhteiskunnallisen vapautuksen ja demokratisoinnin hanke. Nämä tavoitteet määrittivät kasvavissa määrin toimintaamme 1990-luvulta alkaen.

Havaitsimme myös syy-seuraussuhteen kurdikysymyksen ja modernin kapitalistisen järjestelmän globaalin hegemonian välillä. Ilman tämän yhteyden kyseenalaistamista ja haastamista ratkaisu ei olisi mahdollinen – muussa tapauksessa joutuisimme vain uusiin riippuvuussuhteisiin. Silloin kurdikysymyksen kaltaisiin etnisyys- ja itsenäisyyskysymyksiin – joilla on juurensa syvällä historiassa ja yhteiskunnan perustassa – näytti olevan vain yksi uskottava ratkaisu: kansallisvaltion luominen silloisen kapitalistisen moderniteetin paradigman mukaisesti.

Emme kuitenkaan uskoneet, että mitkään valmiiksi räätälöidyt poliittiset suunnitelmat pystyisivät parantamaan Lähi-idän kansojen tilannetta kestävällä tavalla. Semminkin, juuri nationalismi ja kansallisvaltiot olleet luoneet suuren osan Lähi-idän ongelmista?

Tarkastelkaamme siis lähemmin tämän paradigman historiallista taustaa, jotta saisimme muotoiltua ratkaisun, joka välttäisi nationalismin ansan ja sopisi paremmin Lähi-idän tilanteeseen.

levittäytyi Lähi-itään 1800-luvulla, se löysi itseaiheutetun eroosion kalvaman kulttuurisen autiomaan. Kulttuurinen monimuotoisuus vahvistaa myös yhteiskunnan puolustusmekanismia. Monokulttuurit eivät ole yhtä vankkarakenteisia. Tämän vuoksi Lähi-idän valloittaminen ei ole ollut vaikeaa. Kansallisvaltioiden propagoima yhdenmukaisen kansakunnan projekti lisäsi entisestään niiden kulttuurista rappeutumista.

9. Myös kaukasialaisilla etnisillä ryhmillä on yhteiskunnallisia ongelmia, jotka eivät ole vailla merkitystä. Kerta toisensa jälkeen he ovat vaeltaneet Lähi-itään ja elvyttäneet sen kulttuureja. He ovat kiistatta myötävaikuttaneet alueen kulttuurilliseen rikkauteen. Moderniteetin saapuminen sai nämä vähemmistökulttuurit lähes katoamaan. Myös kaukasialaiset ryhmät tulisivat löytämään asianmukaisen paikan valtioliiton rakenteista.

Lopuksi totean vielä, että Lähi-idän perustavanlaatuisten ongelmien juuret ovat syvällä luokkasivilisaatiossa. Ne ovat kiristyneet kapitalistisen moderniteetin globaalin kriisin seurauksena. Tämä moderniteetti ja sen pyrkimys hallintaan eivät voi tarjota ratkaisuja tai kauaskantoisia tulevaisuudennäkymiä Lähi-idän alueelle. Tulevaisuus on demokraattiskonfederalistinen.

Palestiinan konflikti vahvistaa sen, että kansallisvaltioparadigma ei ole avuksi ratkaisua etsittäessä. Verta on vuotanut vuolaasti, ja tämä on jättänyt jälkeensä vaikean perinnön: ongelmia, joihin ei vaikuta olevan ratkaisuja. Israel-Palestiina-esimerkki osoittaa kapitalistisen moderniteetin ja kansallisvaltion täydellisen epäonnistumisen. Juutalaiset ovat Lähi-idän kulttuurin ylläpitäjiä. Heidän olemassaolon oikeutuksensa kiistäminen on hyökkäys Lähi-itää kohtaan itsessään. Muutos demokraattiseksi kansakunnaksi tekisi juutalaisten, kuten myös armenialaisten ja aramealaisten osallistumisesta demokraattiseen konfederaatioon Lähi-idässä helpompaa. ”Itäegealainen demokraattinen konfederaatio” -projekti olisi myönteinen alku. Tässä projektissa tiukat ja ulossulkevat kansalliset ja uskonnolliset identiteetit voivat kehittyä joustaviksi ja avoimiksi identiteeteiksi. Israel voi myös kehittyä hyväksyttävämmäksi, avoimen demokraattiseksi kansakunnaksi. Eittämättä myös sen naapureiden on toki käytävä läpi sama muutosprosessi.

Lähi-idässä olevat jännitteet ja aseelliset konfliktit saavat moderniteetin paradigman muutoksen näyttämään vääjäämättömältä. Ilman sitä ratkaisua vaikeisiin sosiaalisiin ongelmiin ja kansallisiin kysymyksiin on mahdotonta löytää. Demokraattinen moderniteetti tarjoaa vaihtoehdon järjestelmälle, joka ei pysty ratkaisemaan ongelmia.

8. Helleenisen kulttuurin hävittäminen Anatoliassa on korvaamaton menetys. Turkkilaisten ja kreikkalaisten kansallisvaltioiden toimeenpanema etninen puhdistus viime vuosisadan ensimmäisellä neljänneksellä on jättänyt jälkensä. Yhdelläkään valtiolla ei ole oikeutta ajaa kansaa kulttuurialueelta, jonka se on perinyt esivanhemmiltaan. Siitä huolimatta kansallisvaltiot näyttivät epäinhimillisen lähestymistapansa näihin ongelmiin yhä uudestaan ja uudestaan. Hyökkäyksiä helleenistä, juutalaista, aramealaista ja armenialaista kulttuuria kohtaan kiihdytettiin islamin levittäytyessä läpi Lähi-idän. Tämä vuorostaan vaikutti Lähi-idän sivilisaation rappeutumiseen. Islamilainen kulttuuri ei ole koskaan pystynyt täyttämään ilmaantunutta tyhjiötä. Kun kapitalistisen moderniteetti

II.Kansallisvaltio

A. Perusteet

Asetuttuaan aloilleen kansat alkoivat muodostaa ajatusta asuinseuduistaan, niiden ulottuvuuksista ja rajoista, jotka määrittyivät ympäröivän luonnon ja maiseman kautta. Tietylle alueelle asettuneet klaanit ja heimot alkoivat pitkän ajan saatossa muodostaa käsitystä yhteisestä identiteetistä ja kotimaasta. Heimojen kotimaikseen mieltämien alueiden väliset rajat eivät vielä olleet sulkevia rajoja. Rajat eivät rajoittaneet kaupankäyntiä, kulttuuria tai kieltä. Aluerajat pysyivät joustavina pitkän aikaa. Feodaaliset rakenteet vallitsivat lähes kaikkialla. Silloin tällöin nousi dynastisia monarkioita tai suuria monikansallisia imperiumeja jatkuvasti muuttuvine rajoineen ja monine kielineen ja uskonyhteisöineen, kuten Rooman imperiumi, Itävalta-Unkari, Ottomaanivaltakunta tai brittiläinen imperiumi. Ne säilyivät pitkiä ajanjaksoja ja selvisivät monista poliittisista muutoksista, sillä niiden feodaalinen pohja mahdollisti vallan joustavan jakamisen pienempien toissijaisten valtakeskusten kesken.

1. Kansallisvaltio ja valta

Kansallisvaltioiden nousun myötä elinkeinoelämä, kaupankäynti ja rahoitusala alkoivat tavoitella osaansa poliittisesta vallasta ja liittivät sittemmin mahtinsa yhteen perinteisten valtiorakenteiden kanssa. Kansallisvaltion kehittyminen teollisen vallankumouksen alussa yli kaksisataa vuotta sitten tapahtui käsi kädessä sekä yhtäältä pääoman sääntelemättömän kasautumisen että toisaalta nopeaa vauhtia kasvavaan väestöön kohdistuvan kontrolloimattoman riiston kanssa. Tästä vallankumouksesta noussut uusi porvaristo hatuivat kansanmurhan uhriksi turkkilaisen fasistisen ”Edistyksen ja yhtenäisyyden komitean” johdolla. Yhteistyötahona toimineet kurdit auttoivat kansanmurhan toteuttamisessa. Kysymys aramealaiskansallisesta yhteiskunnasta juontaa juurensa sivilisaatioon mutta on kehittynyt edelleen myös kristinuskon ja moderniteetin ideologioiden myötävaikutuksella. Ratkaisun löytämiseksi tarvitaan aramealaisten radikaalia muutosta Heidän todellinen pelastuksensa saattaa tapahtua irtautumalla klassisen sivilisaation mentaliteetista ja kapitalistisesta moderniteetistä, jos aramealaiset omaksuvat niiden sijaan demokraattisen sivilisaation ja vahvistavat rikasta kulttuurimuistiaan yhdeksi demokraattisen moderniteetin elementeistä voidakseen muotoilla itsensä uudelleen ”aramealaiseksi demokraattiseksi kansakunnaksi”.

7. Juutalaisen kansan historia tarjoaa esimerkin Lähi-idän ongelmallisesta kulttuurihistoriasta. Karkoitusten, pogromien ja kansanmurhien tausta voidaan jäljittää sivilisaatioiden ”tilintasauksiin”(suom. huom. kirjoittaja viitannee sivilisaatioiden kriisiaikoinaan toimeenpanemiin omaisuuden uudelleen jakoihin, joihin liittyy verenvuodatusta). Juutalaisyhteisö on ottanut vaikutteita vanhoista sumerilaisista ja egyptiläisistä kulttuureista sekä paikallisista heimokulttuureista. Se on vaikuttanut suuresti Lähi-idän kulttuuriin. Aramealaisten tavoin juutalaisetkin joutuivat moderniteetin äärimmäisten kehityskulkujen uhriksi. Tätä taustaa vasten peilaten juutalaissyntyiset intellektuellit kehittivät monimutkaisen näkökulman näihin kysymyksiin. Tämä ei kuitenkaan läheskään riitä. Ratkaisujen löytäminen ongelmiin tämän päivän kontekstissa vaatii uudenlaista Lähi-idän historian haltuunottoa demokraattisista lähtökohdista. Israelin kansallisvaltio on ollut sodassa perustamisestaan lähtien. Iskulause on: silmä silmästä. Tulta vastaan ei voi kuitenkaan taistella tulella. Vaikka Israelin asema onkin suhteellisen turvattu kansainvälisestä tuesta johtuen, tämä ei ole kestävä ratkaisu. Mikään ei tule olemaan turvattua niin kauan kun kapitalistista moderniteettiä ei ole voitettu.

kulttuuriin, josta ovat peräisin heidän identiteettinsä ja uskonsa pelastukseen. Uskonnostaan johtuen he joutuivat usein muslimienemmistön sortamiksi. Tästä johtuen nouseva nationalismi kantoi hedelmää armenialaisen porvariston parissa. Pian seurasi erimielisyyksiä turkkilaisten nationalistien kanssa – tämä johti lopulta turkkilaisten toimeenpanemaan armenialaisten kansanmurhaan.

Armenialaiset ovat juutalaisten jälkeen toiseksi suurin pääosin diasporassa elävä kansa. Armenialaisvaltion luominen Azerbaidzanin länsipuolelle ei kuitenkaan ratkaissut armenialaisten kansallista kysymystä. Kansanmurhan seuraamuksia voi tuskin pukea sanoiksi. Menetetyn maan kaipuu määrittää heidän kansallista psyykettään ja on armenialaiskysymyksen ytimessä. Tilannetta pahentaa se, että näille menetetyille alueille on sittemmin asettunut muita kansoja. Mikään kansalllisvaltiopohjainen malli ei voi olla ratkaisu – kapitalistisen moderniteetin vaatimaa yhdenmukaista väestöpohjaa tai selkeästi määriteltyjä aluerajoja ei ole. Heidän vastustajiensa ajattelutapa saattaa olla fasistinen, mutta kansanmurhan muisteleminen ei kuitenkaan ole kylliksi. Konfederatiiviset rakenteet voisivat tarjota vaihtoehdon armenialaisille. Demokraattisen armenialaisen kansakunnan perustaminen yhdistettynä demokraattisen moderniteetin paradigmaan tarjoaa armenialaisille mahdollisuuden keksiä itsensä uudelleen. Se voisi mahdollistaa heidän paluunsa omalle paikalleen Lähi-idän kulttuuriseen moninaisuuteen. Mikäli he uudistavat itsensä demokraattisena armenialaisena kansakuntana, he eivät ainoastaan säilytä historiallista rooliaan Lähi-idän kulttuurissa, vaan löytävät myös oikean tien kohti vapautusta.

6. Myös kristityt aramealaiset (assyyrialaiset) kokivat modernilla aikakaudella saman kohtalon kuin armenialaiset. Myös he ovat yksi Lähi-idän vanhimmista kansoista. He jakoivat saman asuinalueen kurdien mutta myös muiden kansojen kanssa. Armenialaisten tavoin myös he kärsivät muslimienemmistön harjoittamasta sorrosta. Tämä pohjusti tietä eurooppalaistyyliselle nationalismille aramealaisen porvariston parissa. Lopulta myös aramealaiset jou-

lusi ottaa osaa poliittiseen päätöksentekoon ja valtiorakenteisiin. Kapitalismi, heidän uusi talousjärjestelmänsä, muodostui täten uuden kansallisvaltion luontaiseksi rakenteelliseksi osaksi. Kansallisvaltio tarvitsi porvaristoa ja pääoman voimaa saadakseen vanhan feodaalisen järjestyksen ja sen heimorakenteisiin ja perinnöllisiin oikeuksiin nojautuvan ideologian korvattua uudella kansallisella ideologialla, joka yhdisti kaikki heimot ja klaanit kansakunnan alle. Tällä tavoin kapitalismi ja kansallisvaltio kasvoivat niin yhteen, ettei kumpaakaan saattanut enää kuvitella olemassa olevaksi ilman toista. Tämän seurauksena valtio ei ainoastaan hyväksynyt riistoa, vaan alkoi jopa kannustaa siihen ja teki sen mahdolliseksi.

Ennen kaikkea kansallisvaltiota on kuitenkin pidettävä vallan maksimaalisimpana muotona. Millään muulla valtiotyypillä ei ole sen kaltaista vallan kapasiteettia. Tämä johtuu ennen muuta siitä, että ylempi keskiluokka on enenevissä määrin kytketty monopolisoinnin prosessiin. Kansallisvaltio itsessään on täydellisen monopolin kehittynein muoto. Se on kehittynein monopolien yhteys, joka käsittää niin elinkeinoelämän, teollisuuden, rahoitusalan kuin vallankin monopolit. Myös ideologinen monopoli tulisi käsittää jakamattomaksi osaksi tätä valtamonopolia.

2. Valtio ja sen uskonnolliset juuret

Valtion uskonnollisia juuria on käsitelty jo yksityiskohtaisesti toisaalla (A. Öcalan: The Roots of Civilization). Monien aikamme poliittisten käsitteiden ja mielikuvien alkuperä on uskonnollisissa tai teologisissa käsitteissä tai rakenteissa. Tarkempi katsaus paljastaakin, että uskonto ja jumaluusopillinen mielikuvitus toivat muassaan historian ensimmäiset yhteiskunnalliset identiteetit. Ne muodostivat sen ideologisen liiman, joka piti kasassa monet heimot ja valtiota edeltäneet yhteisöt, ja määrittivät niiden olemassaoloa yhteisöinä.

Myöhemmin, kun valtiorakenteet olivat jo kehittyneet, perinteiset yhteydet valtion, vallan ja yhteiskunnan välillä alkoivat heiketä. Yhteisön synnystä asti läsnä olleet pyhyyden ja jumalallisuuden ideat ja käytännöt menettivät kasvavissa määrin merkitystään yhteisen identiteetin kannalta. Pyhyyden ja jumalallisuuden ideat siirtyivät sen sijaan valtarakenteille kuten monarkeille tai diktaattoreille. Valtio ja sen voima juonnettiin jumalallisesta tahdosta ja laista, ja sen hallitsijat tulivat kuninkaiksi Jumalan armosta. He edustivat jumalallista valtaa maan päällä.

Meidän päivinämme suurin osa moderneista valtioista kutsuu itseään maallisiksi väittäen vanhoja siteitä uskonnon ja valtion välillä katkotuiksi, ja että uskonto ei olisi enää osa valtiota. Tämä on kuitenkin vain osatotuus.

Vaikkeivät uskonnolliset instituutiot tai papiston edustajat enää osallistukaan poliittiseen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, vaikuttavat ne kuitenkin jossain määrin näihin päätöksiin – aivan kuten yhteiskunnalliset ideat ja kehityssuunnat jonkinasteisesti vaikuttavat niihin. Täten, maallistuminen - tai laikismi (ranskan sanasta laicïté, virallinen sekularistinen oppi Turkissa, suom. huom.) sisältävät edelleen uskonnollisia elementtejä. Valtion ja uskonnon erottaminen on seurausta poliittisesta päätöksenteosta. Se ei tapahtunut luonnostaan. Tämän vuoksi valta ja valtio vaikuttavat tänä päivänäkin olevan jotakin annettua – voisi jopa sanoa Jumalalta saatua. Käsitteet, kuten maallinen valtio tai maallinen valta, pysyvät tulkinnanvaraisina.

Kansallisvaltio on myös varannut käyttöönsä joukon määreitä, joiden tarkoitus on korvata vanhat, juuriltaan uskonnolliset määritelmät. Näitä ovat mm. kansakunta, isänmaa, kansallislippu, kansallislaulu ja monet muut. Erityisesti sellaisten käsitteiden, kuten *valtion ja kansakunnan yhtenäisyys,* on tarkoitus ylittää materiaaliset poliittiset rakenteet ja itsessään muistuttaa valtiota edeltänyttä *jumalyhteys*-ajattelua. Ne on asetettu *jumalallisen* sijalle.

Kun heimo menneinä aikoina alisti toisen heimon, joutuivat alistetut palvomaan voittajien jumalia. Voisimme kenties kutsua tätä

hamettilaisuuden ja kreikkalaisen filosofian synteesistä, ei kyennyt kilpailemaan sivilisaation virallisen ideologian kanssa. Totisesti, se ei kyennyt kuin kapinan perinteen hoivaamiseen. Siitä lähtien islamilainen traditio on muunnettu shiialaiseksi ja omaksuttu uusimmaksi sivilisaation ideologiaksi. Tällä hetkellä on olemassa yrityksiä modernisoida tätä traditiota ujuttamalla kapitalistista moderniteettia shiialaisen suodattimen läpi.

Iranilainen yhteiskunta on monikansallinen ja moniuskoinen, ja sitä on siunattu rikkaalla kulttuurilla. Sieltä voi löytää kaikki Lähi-idän kansalliset ja uskonnolliset identiteetit. Tämä moninaisuus on voimakkaassa ristiriidassa teokratian hegemoniapyrkimysten kanssa: hallinto lietsoo hienovaraisesti uskonnollista nationalismia, eikä hallitseva luokka pidättäydy antimodernistisesta propagandastakaan, mikäli se palvelee sen etuja. Perinteinen sivilisaatio on integroinut vallankumoukselliset ja demokraattiset suuntaukset. Despoottinen hallinto käyttää valtaansa taitavasti. Amerikkalaisten ja eurooppalaisten pakotteiden haitalliset vaikutukset eivät ole merkityksettömiä tässä yhteydessä.

Huolimatta vahvoista keskittämispyrkimyksistä Iranissa vallitsee jo jonkinasteinen ruohonjuuritason federalismi. Kun demokraattisen sivilisaation elementit ja federalistiset elementit – kuten azerit, kurdit, balutshit, arabit ja turkkilaiset – kohtaavat, ”Iranin demokraattisen konfederaation” projekti voi syntyä ja muodostua vetovoimaiseksi. Naisliikkeellä ja yhteisöllisillä perinteillä tulee olemaan tässä aivan erityinen rooli.

5. Armenialaisten kansallisen kysymyksen historia pitää sisällään suurimpia tragedioita, joita kapitalistinen moderniteetti on saanut aikaan Lähi-idässä. Armenialaiset ovat hyvin vanha kansa. He jakoivat ison osan asuinalueistaan kurdien kanssa. Siinä missä kurdit elivät lähinnä maa- ja karjataloudesta, harjoittivat armenialaiset käsityöläisyyttä. Kuten kurdien, myös armenialaisten tavaksi kehittyi itsepuolustuksen perinne. Lukuun ottamatta joitakin lyhyitä ajanjaksoja myöskään armenialaiset eivät koskaan onnistuneet muodostamaan valtiota. He turvautuvat kristilliseen

tinen kokonaisyksikkö, se ei ole kansallisvaltio vaan pikemminkin puolivaltiollinen yksikkö.

Kurdistan on myös ollut armenialaisten ja aramealaisten vähemmistöjen koti ennen niiden joutumista kansanmurhien uhriksi. Alueella on niin ikään pienempiä ryhmiä arabeja ja turkkilaisia. Tänä päivänäkin monet uskonnot ja vakaumukset elävät alueella rinta rinnan. Myös klaani- ja heimorakenteiden kulttuurin jäänteitä on tällä alueella, josta urbaani kulttuuri lähes puuttuu.

Kaikki nämä ominaisuudet ovat siunaus uusille demokraattisille poliittisille muodostelmille. Yhteisöosuuskunnat tarjoavat ihanteellisen tuotantotavan paitsi maanviljelyksessä, myös vesitaloudessa ja energiantuotannossa. Olosuhteet ovat myös otolliset eettisen poliittisen yhteiskunnan luomiselle. Jopa patriarkaalinen ideologia on vähemmän syvään juurtunutta tällä seudulla kuin naapuriyhteiskunnissa. Tämä on eduksi perustettaessa demokraattista yhteiskuntaa, jonka yhden pääpilarin muodostavat naisten oikeudet ja tasa-arvo. Se tarjoaa myös mahdollisuuden demokraattisen moderniteetin mukaisen kansanvaltaisen, ympäristöystävällisen kansakunnan luomiselle. Monikansallisiin identiteetteihin perustuvan demokraattisen kansakunnan luominen on ihanneratkaisu verrattuna umpikujaan päätyvään kansallisvaltioon. Syntyvä kokonaisuus voisi olla tiekartta koko Lähi-idälle ja laajentua dynaamisesti naapurimaihin. Naapurikansakuntien vakuuttaminen tästä mallista tulee muuttamaan koko Lähi-idän kohtaloa ja vahvistamaan demokraattisen moderniteetin mahdollisuuksia luoda vaihtoehto. Tässä mielessä kurdien vapautus ja heidän yhteiskuntansa demokratisoiminen olisi synonyymi koko alueen ja sen yhteiskuntien vapautukselle.

4. Persian tai Iranin tämänpäiväisen kansakunnan ongelmien alkusyyt voidaan löytää historiallisten sivilisaatioiden ja kapitalistisen moderniteetin interventioista. Vaikka kansakunnan alkuperäinen identiteetti oli seurausta zarathustralaisesta ja mithralaisesta perinteestä, islamin yksi muunnelma on mitätöinyt nämä perinteet. Manikealaisuus, joka nousi juutalaisuuden, kristinuskon, mu-

kolonisaation prosessiksi, jopa assimilaatioksi. Kansallisvaltio on keskitetty valtio mukajumalallisine ominaisuuksineen. Se on riisunut yhteiskunnan täydellisesti aseista ja monopolisoi voimankäytön.

3. Byrokratia ja kansallisvaltio

Koska kansallisvaltio ylittää materiaalisen perustansa, kansalaisensa, se omaksuu poliittisia instituutioitaan pidemmälle ulottuvan olemismuodon. Se tarvitsee lisää omia instituutioita suojellakseen ideologista pohjaansa ja oikeudellisia, taloudellisia ja uskonnollisia rakenteitaan. Näiden seurauksena syntyy alati laajeneva siviili- ja sotilasbyrokratia, joka on kallis ja palvelee ainoastaan perustansa ylittäneen valtion säilyttämistä. Tämä puolestaan korottaa byrokratian kansan yläpuolelle.

Eurooppalaisen moderniteetin aikana valtiolla oli halussaan evät laajentaa byrokratiaansa kaikille yhteiskunnan osa-alueille. Se levisi syövän lailla tartuttaen kaikki yhteiskunnan elämänlangat. Byrokratia ja kansallisvaltio eivät voi olla olemassa ilman toisiaan. Mikäli kansallisvaltio on kapitalistisen moderniteetin selkäranka, se on eittämättä luonnollisen yhteiskunnan häkki. Sen byrokratia turvaa järjestelmän jouhevan toiminnan, turvaa tavarantuotannon perustan ja takaa voitot olennaisille taloudellisille toimijoille – niin reaalisosialistisessa kuin yritystoimintamyönteisessäkin kansallisvaltiossa. Kansallisvaltio kesyttää yhteiskunnan kapitalismin nimeen ja vieraannuttaa yhteisön sen luonnollisesta perustasta. Jokaisen analyysin, joka pyrkii paikantamaan ja ratkaisemaan yhteiskunnalliset ongelmat, täytyy kiinnittää huomiota näihin yhteyksiin.

4. Kansallisvaltio ja yhdenmukaisuus

Kansallisvaltio alkuperäisessä muodossaan pyrki kaikkien sosiaalisten prosessien monopolisointiin. Monimuotoisuus ja moniarvoisuus tuli kukistan. Tämä lähestymistapa johti assimilaatioon ja kansanmurhiin. Se ei ainoastaan riistä yhteiskunnan oivalluksia ja työpotentiaalia sekä kolonisoi ihmisten mieliä kapitalismin nimissä, vaan myös assimiloi kaiken henkiset ja älylliset ideat sekä kulttuurit turvatakseen oman olemassaolonsa. Se pyrkii luomaan yhden ainoan kansallisen kulttuurin, yhden ainoan kansallisen identiteetin ja yhden ainoan yhtenäisen uskonyhteisön. Täten se myös ajaa pakolla yhdenmukaistettua kansalaisuutta. Kansalaisen käsite on luotu tuohon yhdenmukaisuuteen pyrkimistä varten. Moderniteetin kansalaisuus ei merkitse mitään muuta kuin siirtymistä yksityisestä orjuudesta valtion orjuuteen. Kapitalismi ei voi tehdä voittoa ilman noita moderneja orja-armeijoita. Yhdenmukaistettu kansallinen yhteisö on keinotekoisin yhteisö, joka on koskaan luotu. Se on seurausta ”sosiaalisen manipuloinnin projektista”.

Nämä tavoitteet saavutetaan yleensä pakkokeinoin ja taloudellisin kannustimin, ja ne johtavat yleensä vähemmistöjen, kulttuurien ja kielien nitistämiseen tai pakkoassimilaatioon. Kaksi viimeisintä vuosisataa ovat täynnä esimerkkejä pyrkimyksistä luoda väkivalloin sellaisia kansakuntia, jotka vastaisivat kuvitelmia aidosta kansallisvaltiosta.

5. Kansallisvaltio ja yhteiskunta

Usein väitetään, että kansallisvaltio välittää rahvaan kohtalosta. Tämä ei ole totta. Kansallisvaltio on pikemminkin kansainvälisen kapitalistisen järjestelmän kansallinen käskynhaltija, kapitalistisen moderniteetin vasalli, joka on kietoutunut yhteen pääoman valtarakenteiden kanssa vielä tiukemmin kuin usein oletetaan: se on kapitalismin siirtomaa. Riippumatta siitä, kuinka nationalistiset keskitetyt rakenteet ja jäykkä virallinen ideologia ovat estäneet kurdikysymyksen ratkaisun tähän päivään saakka. Yhteiskunnalle on uskoteltu, ettei vaihtoehtoa valtiolle ole. Yksilön ja valtion välillä ei ole tasapainoa. Kuuliaisuutta pidetään hyveistä tärkeimpänä.

Tälle vastakohtaisena demokraattinen moderniteetti tarjoaa kaikille Turkin kansallisille yhteisöille tyydyttävän keinon ratkaista kansalliset ongelmansa. Yhteisöihin pohjaavan, demokraattisen Turkin konfederaation projekti sekä vahvistaisi sen sisäistä yhtenäisyyttä että loisi edellytykset rauhanomaiselle yhteiselolle naapurien kanssa. Mitä tulee sosiaaliseen yhtenäisyyteen, rajat ovat menettäneet vanhan merkityksensä. Tämän päivän nykyaikaiset kommunikaatiovälineet mahdollistavat virtuaalisen yhtenäisyyden yksilöiden ja yhteisöjen välillä olinpaikasta riippumatta ja maantieteellisistä aluerajoista välittämättä. Turkin kansojen demokraattinen konfederaatio saattaisi olla lahja maailmanrauhalle ja demokraattisen moderniteetin järjestelmälle.

3. Kurdien kansallinen yhteisö on hyvin monimutkainen. Maailmanlaajuisesti kurdit ovat suurin kansakunta ilman omaa valtiotaan. He ovat asuneet nykyisillä kotoseuduillaan myöhäiseltä kivikaudelta alkaen. Maanviljely, karjatalous ja valmius puolustaa kotiseutuaan vuoristoista maastoa hyödyntäen auttoivat kurdeja säilymään alkuperäiskansana. Kurdien kansallinen kysymys pohjaa siihen, että heiltä on evätty oikeus itsenäisyyteen. Toiset yrittivät pakkosulauttaa tai hävittää heidät ja lopulta kieltää heidän koko olemassaolonsa. Oman valtion puutteessa on sekä etunsa että haittapuolensa. Valtiopohjaisten sivilisaatioiden lieveilmiöt on omaksuttu vain rajallisissa määrin. Tämä saattaa olla eduksi vaihtoehtoisten kapitalistisen moderniteetin ylittävien yhteiskunnallisten konseptien toteuttamisessa. Kurdien asuinalue on neljän valtion rajojen jakamalla geostrategisesti tärkeällä alueella. Kurdit saavat tästä strategista etua. Kurdeilla ei ole mahdollisuutta muodostaa kansallista yhteiskuntaa valtiovallan avulla. Vaikka Irakin Kurdistanissa tänä päivänä onkin kurdien hallinnoima itsenäinen poliit-

talousyhteisöä. Kansallisvaltiot ovat pääsyy arabikansan ongelmalliseen tilanteeseen. Uskonnollisesti motivoitunut heimonationalismi yhdistettynä seksistiseen, patriarkaaliseen yhteiskuntaan leviää yhteiskunnan kaikille osa-alueille ja johtaa poikkeukselliseen vanhoillisuuteen ja orjamaiseen tottelevaisuuteen. Kukaan ei usko, että arabit löytävät arabikansallista ratkaisua sisäisiin ja kansakunnat ylittäviin ongelmiinsa. Kansanvaltaistuminen ja kommunalistinen lähestymistapa saattavat kuitenkin tarjota ratkaisun. Arabikansanvaltioiden heikkous verrattuna Israeliin – maahan, jota arabivaltiot pitävät kilpailijanaan – ei johdu vain kansainvälisestä suurvaltojen tuesta Israelille. Se on ennemminkin seurausta Israelin sisäisistä vahvoista demokraattisista ja yhteisöllisistä rakenteista. Viimeisen vuosisadan aikana arabikansan yhteiskuntaa ovat heikentäneet radikaali nationalismi ja islamismi. Mikäli arabit kuitenkin pystyvät yhdistämään heille jo tutun yhteisöllisen sosialismin ymmärrykseen demokraattisesta kansakunnasta, he saattavat keksiä turvallisen pitkän aikavälin ratkaisun.

2. Turkkilaiset ja turkmeenit muodostavat toisen vaikutusvaltaisen kansakunnan. Heidän ymmärryksensä vallasta ja ideologiasta on samankaltainen kuin arabien. He ovat tiukan kansallisvaltiokeskeisiä, ja uskonnollinen- ja rodullinen nationalismi on juurrutettu heihin syvälle. Sosiologisesta näkökulmasta tarkasteltuna turkkilaiset ja turkmeenit ovat varsin erilaisia.

Turkmeenien ja turkkilaisen aristokratian suhde muistuttaa kireydessään beduiinien ja arabiaristokratian suhdetta. Turkmeenit muodostavat yhteiskuntakerroksen, jonka intressit sopivat yhteen demokratian ja kommunalismin kanssa. Kansalliset ongelmat ovat melko monimutkaisia. Kansallisvaltion valtapyyteet, sekä selkeän nationalistinen ja seksistinen patriarkaalinen yhteiskunta vallitsevat ja luovat erittäin vanhoillisen yhteiskunnan. Perhettä pidetään valtion pienimpänä soluna. Sekä yksilöt että instituutiot ovat sisäistäneet nämä näkökannat. Turkkilaiset yhteisöt ja turkmeeniyhteisöt osallistuvat kamppailuun vallasta. Muut etniset ryhmät joutuvat selvästi alistavan politiikan alaiseksi. Turkkilaisen kansallisvalsena kansallisvaltio itsensä esittää, se palvelee kapitalistisia riiston prosesseja yhtä suurissa määrin. Kapitalistisen moderniteetin kammottaville resurssien uudelleenjakosodille ei ole muuta selitystä. Näin ollen kansallisvaltio ei ole rahvaan puolella – se on kansojen vihollinen.

Kansallisvaltioiden diplomaatit koordinoivat suhteita kansainvälisiin monopoleihin ja muihin kansallisvaltioihin. Yksikään kansallisvaltio ei voisi selviytyä ilman toisten kansallisvaltioiden tunnustusta. Syy on maailmanlaajuisen kapitalistisen järjestelmän logiikassa. Kansallisvaltiot, jotka lipeävät kapitalistisen järjestelmän falangista, kokevat saman kohtalon kuin Saddamin hallinto Irakissa, tai ne pakotetaan polvilleen taloussaarroilla.

Vetäkäämme nyt joitakin johtopäätöksiä kansallisvaltioiden tunnusmerkeistä käyttäen esimerkkinä Turkin tasavaltaa.

B. Kansallisvaltion ideologinen perusta

Menneinä aikoina valtioiden historia samastettiin usein niiden hallitsijoiden historiaan, mikä soi niille miltei jumalalliset ominaisuudet. Tämä käytäntö muuttui kansallisvaltioiden nousun myötä, ja nuo jumalalliset ominaisuudet annettiin idealisoidulle valtiolle.

1. Nationalismi

Jos vertaisimme kansallisvaltiota elävään jumalaan, nationalismi olisi vastine uskonnolle. Huolimatta joistakin näennäisesti myönteisistä piirteistään kansallisvaltio ja nationalismi osoittautuvat luonteiltaan metafyysisiksi. Tässä kontekstissa kapitalistinen voitto ja pääomien kasautuminen näyttäytyvät mysteerin verhoamana osa-alueena. Näiden määreiden takana on pakkoon ja riistoon perustuva ristiriitaisten suhteiden verkosto. Niiden (valtion ja nationalismin, suom. huom.) hegemoniset pyrkimykset palvelevat voittojen maksimointia. Tässä mielessä nationalismi näyttäytyy uskonnon kaltaisena oikeutuksena. Sen todellinen tehtävä on kuitenkin palvella liki jumalallista kansallisvaltiota ja sen kaikkialle yhteiskunnan osa-alueille työntyvää ideologista visiota. Taiteet, tiede ja yhteiskunnallinen tietoisuus: mikään niistä ei ole itsenäistä. Todellinen ymmärrys vaatii näin ollen näiden moderniteetin osa-alueiden perinpohjaista analyysia.

Kansallinen kysymys ei ole kapitalistisen moderniteetin luoma harhakuva. Kuitenkin juuri kapitalistinen moderniteetti langetti kansallisen kysymyksen yhteiskunnan ylle. Kansakunta korvasi uskonyhteisön. Siirtymä kansalliseen yhteiskuntaan vaatii kuitenkin kapitalistisen moderniteetin ylittämistä, jos kansakunta ei aio toimia sortavien monopolien valeasuna.

Niin haitallista kuin kansallisuuden kategorian ylikorostaminen Lähi-idässä onkin, yhtä vakavia olisivat seuraukset, jos kollektiivista kansallista näkökulmaa väheksyttäisiin. Näin ollen ongelman käsittelyn ei pitäisi olla ideologista vaan tieteellistä, eikä valtiokeskeistä vaan perustua demokraattiseen kansakuntaan ja demokraattiseen kommunalismiin. Tällaisen lähestymistavan ytimessä ovat demokraattisen moderniteetin olennaisimmat elementit.

Viimeisen kahden vuosisadan aikana nationalismi ja suuntaus kansallisvaltioihin ovat saaneet jalansijaa Lähi-idässä. Kansallisuuskysymyksiä ei ole saatu ratkaistua, vaan ne ovat sen sijaan kärjistyneet kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Se sijaan, että loisi hedelmällistä kilpailua, pääoma pakottaa sisäisiin ja ulkoisiin sotiin kansallisvaltion nimissä.

Kommunalismin teoria olisi vaihtoehto kapitalismille. Valtamonopoleja tavoittelemattomien demokraattisten kansakuntien viitekehyksessä se voi johtaa rauhaan alueella, joka on ollut veristen sotien ja kansanmurhien kenttä.

Tässä kontekstissa voimme puhua neljästä enemmistökansakunnasta: arabeista, persialaisista, turkkilaisista ja kurdeista. En halua jakaa kansakuntia enemmistöihin tai vähemmistöihin, sillä en koe sitä soveliaaksi. Väestörakenteen huomioiden puhun kuitenkin neljästä enemmistökansakunnasta. Samassa asiayhteydessä saatamme puhua myös vähemmistökansakunnista.

1. On olemassa yli 20 arabikansallisvaltiota, jotka jakavat arabiyhteisöä ja vaurioittavat yhteiskuntiaan sodilla. Tämä on yksi päätekijöistä, joka selittää vieraantumista kulttuurisista arvoista ja arabien kansallisen kysymyksen ilmeistä toivottomuutta. Nämä kansallisvaltiot eivät ole edes pystyneet luomaan valtioita ylittävää

V. Lähi-idän kansojen ongelmat ja mahdolliset tiet ratkaisuun

2. Positivistinen tiede

Positivistisen tai deskriptiivisen tieteen paradigma muodostaa toisen kansallisvaltion ideologista tukipilareista. Se toimii paitsi nationalistisen ideologian, myös uskonnon aseman saaneen laikismin polttoaineena. Toisaalta se on yksi moderniteetin peruskivistä ja sen doktriinit ovat vaikuttaneet yhteiskuntatieteisiin pysyvästi. Positivismi voidaan määritellä filosofiseksi lähestymistavaksi, joka on rajattu tiukasti asioiden ilmiasuun, jonka positivismi mieltää yhtäläiseksi todellisuuden itsensä kanssa. Koska asioiden ilmiasu on positivistisen lähestymistavan mukaan todellisuutta, mikään, millä ei ole ilmiasua, ei voi olla osa todellisuutta. Tiedämme kvanttifysiikasta, tähtitieteestä, joiltakin biologian osa-alueilta ja ajattelun itsensäkin olemuksesta, että todellisuus ilmenee tavoilla, jotka ylittävät havainnoitavissa olevat tapahtumat. Totuus, havaitsijan ja havaittavan välisessä suhteessa, on mystifioinut itsensä siinä määrin, ettei se enää asetu mihinkään fyysiseen mittaan tai määritelmään. Positivismi kiistää tämän muistuttaen täten jossain määrin vanhojen aikojen jumalkuvien palvontaa, jossa jumalkuva määritti kuvaa todellisuudesta.

3. Seksismi

Koko yhteiskunnan läpäisevä seksismi on kolmas kansallisvaltion tukipylväistä. Monet sivilisoituneet järjestelmät ovat käyttäneet seksismiä valtansa säilyttämiseen. Ne ovat vahvistaneet naisten riistoa ja käyttäneet näitä arvokkaana halvan työn reservinä. Naisia on niin ikään pidetty arvokkaana resurssina sikäli kuin he tuottavat jälkeläisiä ja turvaavat miesten lisääntymisen. Näin nainen on sekä seksuaalinen objekti että tavara. Hän on työkalu miesvallan säilyttämiseksi ja voi parhaimmillaan kehittyä patriarkaalisen miesyhteiskunnan avunantajaksi.

Kansallisvaltion yhteiskunnan seksismi yhtäältä vahvistaa miesten valtaa, ja toisaalta kansallisvaltio muuttaa yhteiskuntansa siirtomaaksi naisiin kohdistuvalla riistolla. Tässä mielessä naisia voidaan pitää riistettynä kansakuntana.

Sivilisaation historian kulussa patriarkaatti lujitti ne perinteisten hierarkioiden puitteet, jotka kansallisvaltiossa saavat käyttövoimansa seksismistä. Kuten nationalismi, on yhteiskunnallisesti juurtunut seksismikin kansallisvaltion ja vallan tuotosta. Yhteiskunnallisesti juurtunut seksismi ei ole kapitalismia vaarattomampaa. Patriarkaatti tekee kuitenkin kaikkensa kätkeäkseen nämä tosiasiat joka tapauksessa. Tämä on ymmärrettävää, kun muistamme, että kaikki valtasuhteet ja valtioideologiat saavat käyttövoimansa seksistisistä käsitteistä ja käyttäytymisestä. Ilman naisten sortoa ei koko yhteiskunnan sortoa voida kuvitellakaan. Kansallisvaltion yhteiskunnassa seksismi antaa yhtäältä miessukupuolelle äärimmäisen vallan ja toisaalta muuttaa koko yhteiskunnan kaikkein pahimmaksi siirtomaaksi naisten sorron kautta. Näin ollen nainen on historiallisen yhteiskunnan kolonisoima siirtomaa, joka on saavuttanut asemansa aallonpohjan kansallisvaltion sisällä. Kaikki valta ja kaikki valtioideologiat polveutuvat seksistisistä asenteista ja käytöksestä. Naisen orjuus on kaikkein perustavanlaatuisin ja naamioiduin yhteiskunnallinen osa-alue, jossa kaikki orjuuden, sorron ja kolonisaation muodot toteutuvat. Kapitalismi ja kansallisvaltio toimivat täysin tietoisina tästä. Ilman naisen orjuutta eivät mitkään muut orjuuden muodot voisi olla olemassa saati kehittyä. Kapitalismi ja kansallisvaltio merkitsevät kaikkein institutionalisoituneinta ”dominanttia miestä” (suom. huom. Öcalanin käyttämäkäsite). Rohkeammin ja avoimemmin lausuttuna: kapitalismi ja kansallisvaltio ovat despoottisen ja riistävän miessukupuolen monopolismia.

1. Kansojen itsemääräämisoikeuteen sisältyy oikeus omaan valtioon. Valtion perustaminen ei kuitenkaan lisää kansan vapautta. Yhdistyneiden kansakuntien kansallisvaltioihin perustuva järjestelmä on pysynyt tehottomana. Samaan aikaan kansallisvaltioista on tullut vakavia esteitä millekään yhteiskunnalliselle kehitykselle. Demokraattinen konfederalismi on sorretun kansan valtajärjestelmää haastava paradigma.

2. Demokraattinen konfederalismi on ei-valtiollinen yhteiskunnallinen paradigma eikä valtio kontrolloi sitä. Samaan aikaan demokraattinen konfederalismi on kulttuurillinen ja organisatorinen demokraattisen kansakunnan toimintasuunnitelma.

3. Demokraattinen konfederalismi perustuu ruohonjuuritason osallistumiseen. Sen päätöksentekoprosessit tapahtuvat paikallisyhteisöissä. Korkeampien tasojen tehtävänä on ainoastaan koordinoida ja toimeenpanna paikallisyhteisöjen tahtoa. Paikallisyhteisöt lähettävät delegaattinsa yleiskokoukseen, ja rajoitetun ajan ne ovat sekä äänitorvia että päättäviä elimiä. Käytännön päätösvalta on kuitenkin paikallisilla ruohonjuuritason elimillä.

4. Kapitalistinen järjestelmä ja sen imperialistinen valta ainoastaan vahingoittaa demokratiaa, eikä sillä voida pakottaa demokratiaa Lähi-itään. Ruohonjuuritason demokratian levittäminen on elintärkeää. Se on ainut lähestymistapa, joka voi selvitä moninaisten etnisten ryhmien, uskontojen sekä luokkaerojen kanssa. Se käy myös hyvin yksiin yhteiskunnan perinteisten konfederaalisten rakenteiden kanssa.

5. Demokraattinen konfederalismi Kurdistanissa on myös nationalismin vastainen liike. Se pyrkii toteuttamaan kansojen oikeutta itsepuolustukseen edistämällä demokratiaa kaikissa Kurdistanin osissa, kyseenalaistamatta kuitenkaan olemassa olevia poliittisia rajoja. Sen pyrkimyksenä ei ole kurdien kansallisvaltion perustaminen. Liikkeen tavoitteena on perustaa kaikille kurdeille avoimia federatiivisia rakenteita Iraniin, Turkkiin, Syyriaan ja Irakiin ja luoda samalla kattokonfederaatio kaikille neljälle Kurdistanin osalle.

IV. Demokraattisen konfederalismin periaatteet

4. Uskonnollisuus

Vaikka kansallisvaltio toimiikin näennäisesti kuin maallinen valtio, se ei arastele käyttää nationalismin ja uskonnon sekasotkua tarkoitusperiinsä. Syy on yksinkertainen: uskonnolla on edelleen tärkeä rooli joissakin yhteiskunnissa tai niiden osissa. Varsinkin islam on sangen notkea tässä mielessä.

Uskonto ei kuitenkaan enää moderniteetin aikakaudella esiinny perinteisessä roolissaan. Oli kyse sitten radikaalista tai maltillisesta uskosta, uskonnolla ei kansallisvaltiossa ole enää yhteiskunnallista tehtävää. Se voi toimia vain kansallisvaltion sallimissa rajoissa. Uskonnon edelleen olemassa oleva vaikutusvalta ja funktionaalisuus, joita voidaan väärinkäyttää nationalismin lietsomiseen, ovat kansallisvaltion kannalta kiinnostavia. Toisinaan uskonto jopa ottaa nationalismin roolin. Shiialaisuus on yksi Iranin valtion voimakkaimmista ideologisista aseista. Turkissa sunnilaisuus näyttelee samankaltaista, joskin rajatumpaa osaa.

C. Kurdit ja kansallisvaltio

Perehdyttyämme lyhyesti edellä kansallisvaltioon ja sen ideologiseen perustaan, tarkastelemme miksi erillisen kansallisvaltion perustamisessa kurdeille ei ole järkeä.

Viime vuosikymmenien aikana kurdit eivät ole ainoastaan kamppailleet hallitsevien valtojen sortoa vastaan ja olemassaolonsa tunnustamisen puolesta, vaan myös vapauttaakseen yhteiskuntansa feodalismin otteesta. Täten ei käy järkeen korvata vanhoja kahleita uusilla tai jopa lisätä sortoa. Tätä kansallisvaltion perustaminen merkitsisi kapitalistisen moderniteetin puitteissa. Ilman kapitalistisen moderniteetin vastustamista ei ole tilaa kansojen vapautukselle. Tämän vuoksi kurdilaisen kansallisvaltion perustaminen ei ole minulle vaihtoehto.

Vaatimus erillisestä kansallisvaltiosta kumpuaa hallitsevan luokan tai porvariston eduista. Se ei kuitenkaan vastaa kansan etuja, sillä yksi valtio lisää merkitsisi vain lisää epäoikeudenmukaisuutta ja vapauden rajoittamista.

Näin ollen kurdikysymyksen ratkaisun on perustuttava sellaiseen lähestymistapaan, joka heikentää kapitalistista moderniteettia ja valtaa siltä alaa. Historiallisten syiden, yhteiskunnallisten erikoisuuksien ja aitojen kehityskulkujen vuoksi – sekä siitä syystä, että kurdien asuinalueet jakautuvat neljän eri valtion alueelle – demokraattinen ratkaisu on välttämätön. Tämän lisäksi on tärkeä muistaa, että koko Lähi-itä kärsii demokratiavajeesta. Kiitos kurdiasuinaluiden geostrategisen sijoittumisen kurdien menestyksekkäät demokratiahankkeet lupaavat edistystä koko Lähi-idän alueen demokratisoitumiselle. Kutsukaamme tätä demokraattista projektia *demokraattiseksi konfederalismiksi.*

H. Johtopäätös

Demokraattista konfederalismia voi kuvailla jonkinlaiseksi itsehallinnoksi verrattuna kansallisvaltion hallintoon. Nämä kaksi voivat kuitenkin tietyissä olosuhteissa elää rauhanomaisesti yhtä aikaa, kunhan kansallisvaltio ei puutu itsehallinnon keskeiseen päätöksentekoon. Kaikki tällaiset puuttumiset vaatisivat siviiliyhteiskunnalta (suom. huom. civil society: emme käytä sanaa ”kansalaisyhteiskunta” sen monitulkintaisuuden vuoksi) itsepuolustusta.

Demokraattinen konfederalismi ei ole sodassa minkään kansallisvaltion kanssa, mutta se ei myöskään tule seuraamaan sivusta assimilaatioyrityksiä. Vallankaappaus tai uuden valtion perustaminen ei luo kestävää muutosta. Vapauden ja oikeuden voi pitkällä aikavälillä saavuttaa vain demokraattis-konfederalistisella dynaamisella prosessilla.

Valtion täydellinen kieltäminen tai tunnustaminen ei hyödytä yhteiskunnan demokraattisia pyrkimyksiä. Valtion ja erityisesti kansallisvaltion kukistaminen on pitkäaikainen prosessi.

Valtio kukistetaan, kun demokraattinen konfederalismi on todistanut kykynsä ratkaista yhteiskunnallisia ongelmia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kansallisvaltioiden suorittamat hyökkäykset täytyisi hyväksyä. Demokraattiset konfederaatiot tulevat ylläpitämään itsepuolustusvoimia kaikkina aikoina. Demokraattisten konfederaatioiden itseorganisoituminen ei tule rajoittumaan vain yhdelle erityiselle alueelle. Niistä tulee rajat ylittäviä konfederaatioita, kun asianomaiset yhteiskunnat niin päättävät.

G. Demokraattiskonfederatiiviset rakenteet globaalissa mittakaavassa

Vaikka demokraattisen konfederalismin pääpaino on paikallistasolla, konfederalismin organisointi globaalissa mittakaavassa ei ole poissuljettu ajatus. Asia on pikemminkin päinvastoin. Meidän on luotava kansallisten kansalaisyhteiskuntien alusta konfederalismia mukaillen, jotta voimme vastustaa kansallisvaltioiden yhteenliittymän muodostavaa supervaltojen johtamaa YK:ta. Tätä kautta voimme saada tehtyä parempia päätöksiä huomioiden sekä rauhan, ekologian, oikeudenmukaisuuden että tuotantokyvyn koko maailmassa.

III. Demokraattinen konfederalismi

Tällaista hallintomallia voidaan kutsua ei-valtiolliseksi poliittiseksi hallinnoksi tai valtiottomaksi demokratiaksi. Demokraattisia päätöksentekoprosesseja ei tule sekoittaa niihin päätöksentekoprosesseihin, jotka ovat meille tuttuja julkishallinnosta. Valtiot vain hallinnoivat, kun demokratiat hallitsevat. Valtiot perustuvat voimalle, kun demokratiat taas perustuvat konsensukselle. Valtion virat sanellaan käskyin, vaikka ne saatetaankin toisinaan legitimoida vaalein. Demokratiat käyttävät suoraa vaalitapaa ja pohjaavat vapaaehtoiseen osallistumiseen, siinä missä valtio käyttää pakkoa laillistettuna keinona.

Demokraattinen konfederalismi on avointa suhteessa muihin poliittisiin ryhmiin ja suuntauksiin. Se on joustavaa, monikulttuurista, monopolienvastaista ja konsensussuuntautunutta. Ekologia ja feminismi ovat sen keskeisiä tukipylväitä. Tämänkaltaisen itsehallinnon puitteissa vaihtoehtoinen talousmuoto tulee välttämättömäksi. Tämä lisää yhteiskunnan resursseja niiden riistämisen sijaan ja tekee näin oikeutta yhteiskunnan moninaisille tarpeille.

F. Demokraattinen konfederalismi vs. pyrkimys hegemoniaan

Demokraattisessa konfederalismissa ei ole tilaa minkäänlaisille hegemoniapyrkimyksille. Tämä käy toteen erityisesti ideologisella alueella. Klassinen sivilisaatio noudattaa yleensä hegemonian periaatetta. Demokraattiset sivilisaatiot hylkivät hegemonisia pyrkimyksiä ja ideologioita. Kaikki ilmaisun tavat, jotka pyrkivät ylittämään demokraattisen itsemäärämisoikeuden rajat, ulottaisivat itsehallinnon ja ilmaisunvapauden järjettömyyteen asti. Yhteiskunnan asioiden hoitaminen kollektiivisesti vaatii ymmärrystä, eriävien mielipiteiden kunnioittamista ja demokraattisia päätöksentekomenetelmiä. Tämä demokraattiskonfederatiivinen eettiseen perustaan nojaava johtamiskäsitys on täysin vastakkainen kapitalistisen moderniteetin johtamiskäsityksen kanssa. Kapitalistisen moderniteetin johtamismalli perustuu kansallisvaltiolle luonteenomaiselle mielivaltaiselle byrokraattiselle päätöksenteolle. Demokraattisessa konfederalismissa johtajuuden instituutiot eivät tarvitse ideologista oikeuttamista. Näin ollen niiden ei tarvitse pyrkiä hegemoniaan.

konfederaatioista muodostuvien verkostojen avulla voidaan luoda pohja globaalissa johtoasemassa olevien monopolien ja kansallisvaltion militarismin vastustamiselle. Monopolien verkostoa vastaan on rakennettava yhtä vahva verkosto yhteiskunnallisia konfederaatioita.

Tämä tarkoittaa nimenomaan sitä, että konfederalismin yhteiskunnallinen paradigma ei sisällä asevoimien sotilaallista monopolia. Asevoimien tehtävä on ainoastaan taata sisäinen ja ulkoinen turvallisuus. Asevoimat ovat demokraattisten instituutioiden suoran hallinnan alla, ja yhteiskunnan itsensä pitää pystyä määrittelemään niiden tehtävät. Yksi asevoimien tehtävistä tulee olemaan yhteiskunnan vapaan tahdon puolustaminen sisäisiltä ja ulkoisilta hyökkäyksiltä. Poliittisten instituutioiden ja konfederaalisten ryhmittymien tulee tasapuolisesti päättää sotilaallisen johdon kokoonpanon muodostamisesta.

A. Osallistuminen ja poliittisen maiseman moninaisuus

Yhteiskunnan ristiriitainen koostumus edellyttää poliittisia ryhmiä, joilla on niin vertikaalisia kuin horisontaalisiakin muotoja. Keskusryhmät sekä alueelliset ja paikalliset ryhmät on saatava tällä tavalla tasapainoisiksi. Vain kukin taso itse kykenee käsittelemään oman erityistilanteensa ja kehittämään sopivat pitkän tähtäimen ratkaisut kauaskantoisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Oman kulttuurisen, etnisen tai kansallisen identiteetin ilmaiseminen poliittisten yhdistysten kautta on itsestään selvä oikeus. Tämä oikeus vaatii kuitenkin eettisen ja poliittisen yhteiskunnan. Oli kyse sitten kansallisvaltiosta, tasavallasta tai demokratiasta, demokraattinen konfederalismi on valmis kompromisseihin suhteessa valtion ja hallinnon perinteisiin. Se mahdollistaa yhtäaikaisen olemassaolon.

B. Yhteiskunnan perintö ja historiallisen tiedon kasautuminen

Toisaalta demokraattinen konfederalismi pohjaa yhteiskunnan historialliselle kokemukselle ja kollektiiviselle perinnölle. Se ei ole mielivaltainen moderni poliittinen järjestelmä, vaan pikemminkin historian ja kokemuksen kasauma. Se on yhteiskunnallisen elämän jälkikasvua.

Valtio suuntautuu jatkuvasti keskusjohtoisuutta kohti ajaakseen valtamonopolien intressejä. Konferedalismi toimii päinvastaisesti: poliittisessa keskiössä on yhteiskunta, eivät monopolit. Yhteiskunnallinen monimuotoisuus on ristiriidassa kaikkien keskusjohtoisuuden muotojen kanssa. Ilmeinen keskusjohtoisuus johtaa vain yhteiskunnallisiin ryöpsähdyksiin.

Kautta aikojen ihmiset ovat aina muodostaneet löyhiä ryhmiä kuten klaaneja, heimoja tai muunlaisia yhteisöjä federaalisine piirteineen. Tällä tavoin ne ovat pystyneet säilyttämään sisäisen autonomiansa. Jopa imperiumien sisäiset hallinnot ovat hyödyntäneet monenlaisia itsehallinnon muotoja eri alueillaan – niin uskonnollisia auktoriteetteja, heimoneuvostoja, kuningaskuntia kuin jopa tasavaltojakin. Sen vuoksi on tärkeää ymmärtää, että jopa keskitetyltä vaikuttavat imperiumit seuraavat konfederatiivisia hallinnon muotoja. Keskitetty malli ei ole yhteiskunnan haluama hallintomalli, vaan se pohjaa monopolien valtapyyteisiin.

E. Demokraattinen konfederalismi ja itsepuolustus

Pohjimmiltaan kansallisvaltiot ovat sotilaallisesti rakennettuja kokonaisuuksia. Kansallisvaltiot ovat loppujen lopuksi kaikenlaisen sisäisen ja ulkoisen sodankäynnin tulosta. Mikään olemassa olevista kansallisvaltioista ei ole syntynyt täysin itsestään. Niiden historiassa on poikkeuksetta ollut sotia. Tämä prosessi ei rajoitu pelkästään kansallisvaltion perustamisvaiheeseen, vaan kansallisvaltio rakentuu koko yhteiskunnan militarisoinnin kautta. Valtion siviilipuolen hallinto on vain yksi sotakoneiston lisäosista. Liberaalit demokratiat jopa päihittävät tämän maalaamalla militaristiset rakenteensa liberalismin ja demokratian väreillä. Tämä ei kuitenkaan estä niitä etsimästä autoritäärisiä ratkaisuja järjestelmän itsensä aiheuttamien kriisien huippuhetkinä. Fasistinen vallankäyttö on kansallisvaltion perusluonto. Fasismi on kansallisvaltion puhtain muoto.

Tätä militarisoitumista vastaan voidaan kamppailla vain itsepuolustuksen avulla. Ne yhteiskunnat, joilla ei ole itsepuolustuksen mekanismia, menettävät identiteettinsä, kykynsä demokraattiseen päätöksentekoon sekä poliittisen luonteensa. Näin ollen yhteiskunnan itsepuolustus ei rajoitu pelkästään sotilaalliseen ulottuvuuteen. Yhteiskunnan itsepuolustus edellyttää myös yhteiskunnan identiteetin ja sen oman poliittisen tietoisuuden säilyttämistä sekä demokratisoinnin prosessia. Vain silloin voimme puhua itsepuolustuksesta.

Tätä taustaa vasten katsottuna voimme kutsua demokraattista konfederalismia yhteiskunnan itsepuolustusjärjestelmäksi. Vain

ja poliittiset ryhmät, uskonyhteisöt tai älylliset suuntaukset voivat ilmaista itseään suoraan kaikilla paikallisilla päätöksenteon tasoilla, voidaan kutsua myös osallistavaksi demokratiaksi. Mitä voimakkaampaa osallistuminen on, sitä vahvempi tällainen demokratia on. Siinä missä kansallisvaltio on ristiriidassa demokratian kanssa ja jopa epää sen, perustuu demokraattinen konfederalismi jatkuvaan demokraattiseen prosessiin.

Yhteiskunnalliset toimijat, jotka ovat kukin itsessään federatiivisia yksiköitä, ovat osallistavan demokratian itusoluja. Ne voivat yhdistyä ja toimia yhteistyössä uusien ryhmien ja konfederaatioiden kanssa tilanteen mukaisesti. Jokainen osallistavan demokratian yksikkö on pohjimmiltaan kansanvaltainen. Tällä tavoin se, mitä kutsumme demokratiaksi, on demokraattisten päätöksentekoprosessien soveltamista sekä paikallisella että globaalilla tasolla, jatkuvan poliittisen prosessin puitteissa. Tämä prosessi tulee vaikuttamaan koko yhteiskunnalliseen kudelmaan, toisin kuin pyrittäessä kansallisvaltion yhdenmukaisuuteen. Jälkimmäinen rakennelma voidaan toteuttaa vain pakolla ja vapauden kustannuksella.

Olen jo aiemmin todennut, että paikallistaso on päätöksiä tekevä taso. Näihin päätöksiin johtavan ajattelun on kuitenkin oltava linjassa globaalien kysymysten kanssa. Meidän on ymmärrettävä, että jopa kylät ja kaupungit tarvitsevat konfederatiivisia rakenteita. Kaikille yhteiskunnan osa-alueille on annettava itsehallinto, ja kaikkien osa-alueiden on voitava osallistua päätöksentekoon.

C. Etiikka ja poliittinen tietoisuus

Yhteiskunnallinen luokittelu tiettyihin kategorioihin ja määritelmiin on kapitalististen monopolien keinotekoisesti tuottamaa. Sellaisessa yhteiskunnassa painaa se, miltä asiat näyttävät eikä se, mitä ne ovat. Yhteiskunnan lähtöoletettu vieraantuminen omasta olemisestaan rohkaisee ihmisiä vetäytymiseen aktiivisesta osanotosta. Tätä ilmiötä nimitetään usein pettymykseksi politiikkaa kohtaan. Yhteiskunnat ovat kuitenkin pohjimmiltaan poliittisia ja arvosuuntautuneita. Taloudelliset, poliittiset, ideologiset ja sotilaalliset monopolit ovat ristiriidassa yhteiskunnan perusluonteen kanssa pyrkiessään ainoastaan lisäarvon kasautumiseen. Ne eivät luo arvoja. Vallankumouskaan ei voi luoda uutta yhteiskuntaa. Se pystyy vain vaikuttamaan yhteiskunnan eettisen ja poliittiseen kudelmaan. Kaikki muu on etiikkaan pohjaavan poliittisen yhteiskunnan harkintavallassa.

Mainitsin jo, että kapitalistinen moderniteetti vahvistaa keskitettyä valtiota. Yhteiskunnan poliittiset ja sotilaalliset valtakeskukset on riisuttu vaikutusvallastaan. Kansallisvaltio modernina monarkian korvikkeena jätti jälkeensä heikentyneen ja puolustuskyvyttömän yhteiskunnan. Tässä mielessä laillinen järjestys ja yhteiskuntarauha ovat vain merkkejä porvariston luokkaherruudesta. Valta perustaa itsensä keskitettyyn valtioon ja siitä tulee yksi moderniteetin keskeisistä hallinnollisista paradigmoista. Tämä asettaa kansallisvaltion vastakkaiseksi demokratialle ja tasavaltalaisuudelle.

”*Demokraattisen moderniteetin*” projektimme on tarkoitettu vaihtoehtoiseksi luonnokseksi moderniteetille sellaisena kuin sen tunnemme. Se rakentuu demokraattisen konfederalismin perusta-

vanlaatuiselle poliittiselle paradigmalle. Demokraattinen moderniteetti on etiikkaan pohjaavan poliittisen yhteiskunnan katto. Niin kauan kuin erehdymme luulemaan, että yhteiskuntien tarvitsee olla yhdenmukaisia monoliittisia yksikköjä, on vaikeaa ymmärtää konfederalismia. Moderniteetin historia on myös neljän vuosisadan kulttuurisen ja fyysisen kansanmurhan historiaa kuvitteellisen yhtenäisen yhteiskunnan nimissä. Sosiologisena kategoriana demokraattinen konfederalismi on tämän historian vastakappale. Se pohjaa haluun taistella tarpeen vaatiessa ja lisäksi etniseen, kulttuuriseen sekä poliittiseen moninaisuuteen.

Talousjärjestelmän kriisi on luontaista seurausta kapitalistisesta kansallisvaltiosta. Uusliberalistien kaikki yritykset muuttaa kansallisvaltiota ovat kuitenkin epäonnistuneet. Lähi-itä tarjoaa tästä valaisevia esimerkkejä.

D. Demokraattinen konfederalismi ja demokraattinen poliittinen järjestelmä

Toisin kuin keskusjohtoisessa ja byrokraattisessa hallinto- ja vallankäyttönäkemyksessä, konfederalismi edustaa sellaista itsehallinnon mallia, jossa kaikki yhteiskunnan ryhmät ja kulttuuriset identiteetit voivat ilmaista tahtonsa paikalliskokouksissa, yleiskokouksissa ja neuvostoissa. Tämä ymmärrys demokratiasta avaa poliittisen tilan kaikille yhteiskunnan kerroksille ja mahdollistaa erilaisten ja moninaisten poliittisten ryhmien muodostamisen. Tällä tavoin se myös edistää yhteiskunnan poliittista integraatiota kokonaisuutena. Politiikka tulee osaksi jokapäiväistä elämää. Ilman politiikkaa valtion kriisiä ei voida ratkaista, sillä kriisi on seurausta poliittisen yhteiskunnan edustuksen puutteesta. Määreet kuten federalismi tai itsehallinto – sellaisena kuin ne liberaaleissa demokratioissa esiintyvät – tulee mieltää uusiksi. Eritoten, niitä ei tulisi mieltää hierarkkisiksi hallinnon tasoiksi kansallisvaltiossa, vaan pikemminkin yhteiskunnallisen ilmaisun ja osallistumisen työkaluiksi. Tämä tulee puolestaan edistämään yhteiskunnan politisoitumista. Emme tarvitse suuria teorioita, vaan tahtoa ilmaista yhteiskunnallisia tarpeita. Meidän tulee vahvistaa rakenteellisesti yhteiskunnallisten toimijoiden autonomiaa ja luoda olosuhteet yhteiskunnan organisoimiseksi kokonaisuutena. Sellaista toiminnallisen tason organisoitumista, jossa kaikenlaiset yhteiskunnalliset